

Jaarverslag 2016 van de Stichting tot Instandhouding van de Historische Begraafplaats Groenesteeg,

Bestuurlijke zaken

De bestuurssamenstelling bleef in 2016 ongewijzigd en bestond uit: Lodewijk Kallenberg (voorzitter), Hein van Woerden (secretaris), Fluis van Cleef (penningmeester), Anneke Jesse en Matthijs Snouck Hurgronje (leden). Het bestuur vergaderde 11 maal, meestal voltallig.

De financiële positie van de Stichting is gezond. Over 2016 werd een klein positief resultaat behaald. Aan het einde van het verslagjaar telde de Stichting 89 donateurs voor het leven (eenmalige bijdrage) en 132 donateur die jaarlijks een bijdrage geven.

Algemeen

Het is verheugend te constateren dat de begraafplaats Groenesteeg zich in een grote belangstelling van de Leidse bevolking mag verheugen. Het betreft mensen die op eigen gelegenheid de begraafplaats bezoeken, zij die deelnemen aan de maandelijkse activiteiten die worden georganiseerd en personen die de website bezoeken.

De aula

De gemeente Leiden, eigenaar van de begraafplaats inclusief de aula, had tien jaar geleden een besluit genomen om de monumentale aula op een lijst te plaatsen van te verkopen panden.

Onze Stichting heeft daar destijds bezwaar tegen aangetekend, wat er helaas niet toe heeft geleid dat de aula van deze lijst werd afgehaald.

Onze Stichting heeft op 22 april jl. een brief aan B&W gestuurd en gepleit om de aula te verwijderen van de gemeentelijke verkooplijst en tevens verzocht om het gebruik van de aula door onze Stichting te mogen continueren, eventueel samen met andere instellingen op cultureel/ historisch terrein. Eind mei heeft B&W besloten om de aula van de verkooplijst af te halen en onder nader te formuleren voorwaarden te verhuren. De Stichting Boerhaave heeft inmiddels kenbaar gemaakt het gebouw langdurig te willen huren en de Stichting Groenesteeg de gelegenheid te bieden de activiteiten in de aula te kunnen blijven voortzetten, zeer waarschijnlijk met daarnaast ook andere gebruikers. Het zal duidelijk zijn dat onze Stichting met deze regeling zeer content is en met vertrouwen de toekomst van het gebruik van de aula tegemoet ziet.

Nieuwe borden op de begraafplaats

Als sluitstuk van de in 2014 begonnen restauratie zijn in de eerste helft van september bij de ingang van de begraafplaats twee nieuwe borden worden geplaatst: tegenover de aula een vitrine voor mededelingen van onze Stichting en bij het talud tegenover de ingang een grote plattegrond, waarop alle graven met hun nummers staan aangegeven.

Rondleidingen en lezingen

In het afgelopen jaar zijn de volgende rondleidingen georganiseerd:

- 10 januari: Leidse fabrikanten;
- 7 februari: Burgemeesters, apothekers en kunstenaars;
- 3 maart: Burgemeesters en professoren (voor de buurtvereniging Burgemeester- en Professorenwijk);
- 7 maart: Vrouwen op Groenesteeg;
- 29 mei: Symbolen op de begraafplaats (i.v.m. de Week van de Begraafplaatsen);

- 3 juli: Leidse hoogleraren;
- 11 september: Symbolen in Iconen (i.v.m. Open Monumentendagen);
- 9 oktober: Vrouwen op Groenesteeg;
- 6 november: Bijzondere personen;
- 11 december: Leidse fabrikanten.

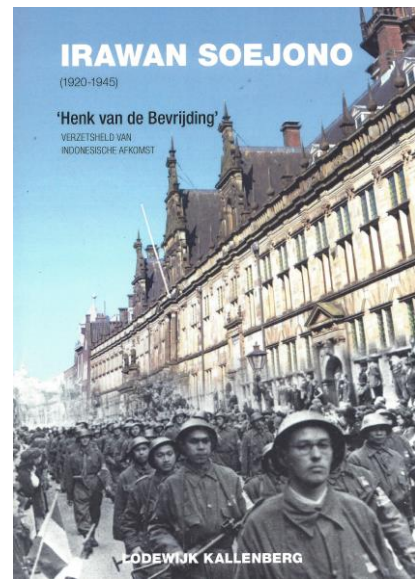
Daarnaast waren er nog twee rondleidingen, georganiseerd door de IVN: op 13 maart en op 25 september.

Op 3 april hield Piet van Sterkenburg een lezing over de neerlandicus Matthias de Vries (*Een klein kathederafbeelding*) en op 1 mei werd door Lodewijk Kallenberg een lezing over Irawan Soejono gegeven (*Henk van De Bevrijding*).

Irawan Soejono

Op de begraafplaats Groenesteeg werd op 19 januari 1945 Irawan Soejono begraven, een verzetsstrijder van Indonesische afkomst. De Stichting Dodenherdenking Leiden stond in 2016 in het teken van het Indonesisch/Indisch verzet in Nederland, in het bijzonder in Leiden. In de Pieterskerk werd na de toespraak van burgemeester Henri Lenferink, de herdenkingsrede met muzikale intermezzo's uitgesproken door Ernst Jansz, zoon van een verzetsstrijder van Indonesische afkomst.

Ter gelegenheid van deze herdenking is door Lodewijk Kallenberg, de voorzitter van de Stichting, een boekje van vijftig pagina's samengesteld. In dit boekje wordt het leven van de verzetsstrijder Irawan Soejono geschetst. Daarnaast in enkele bijlagen relevante achtergrondinformatie. Een aantal bekende zaken is aangevuld met nieuwe feiten, die door onderzoek zijn verkregen.

Bezoek van de ambassadeur van Indonesië

Op zaterdag 23 april 2016 organiseerde de PPI, de Indonesische Studenten Vereniging, afdeling Leiden, een HistoRun door Leiden voor alle in Nederland studerende Indonesiërs. Hierbij werd ook de begraafplaats Groenesteeg bezocht, waar o.a. werd stil gestaan bij de graven van Christiaan Snouck Hurgronje en van Irawan Soejono. Ook de ambassadeur van Indonesië, Z.E. I Gusti Agung Wesaka Puja en zijn echtgenote waren die dag gast van de vereniging en bezochten de begraafplaats.

Onderhoud

Op de Historische begraafplaats Groenesteeg wordt driemaal per jaar gemaaid en gesnoeid door firma Signa Terra, groenspecialist. Hierbij wordt rekening gehouden met de seizoenen zodat niet te vroeg gemaaid wordt. Sinds april 2012 heeft de Stichting een groepje enthousiaste vrijwilligers die aanvullend onderhoud plegen. Onder leiding van Anneke Jesse werken Toke Krak (staat helaas niet op de foto), Marije Slangen, Harry Diederens, Magda en Gerard Bik-Breeveld en Elly Sluijs van april tot november regelmatig op dinsdagochtend op de begraafplaats.

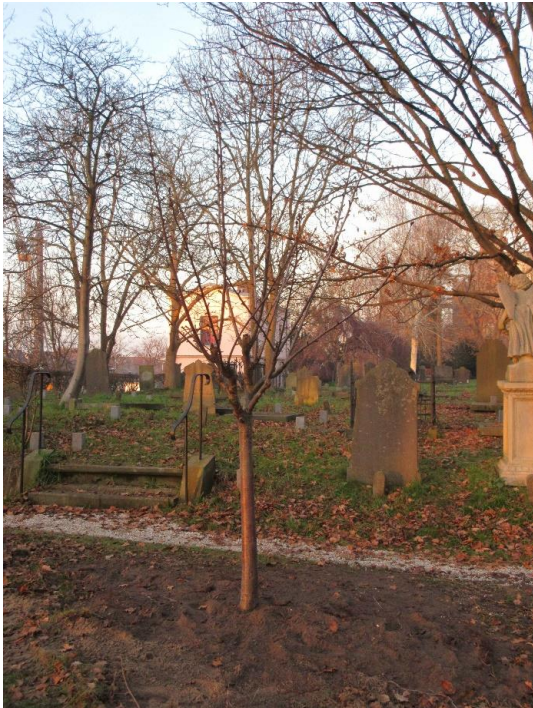

De Groenploeg van de begraafplaats Groenesteeg

Graven worden geveegd; plantjes die ontkiemen in de barsten van grafstenen, worden verwijderd en daar waar nodig wordt rond om een grafsteen ongeveer 20 cm gras weggestoken. Dit om overwoekering te voorkomen.

De afdeling Groen van de Gemeente Leiden, via Paul Verhoog, heeft voor goed gereedschap gezorgd voor de vrijwilligers.

Japanse Prunussen uit Nagasaki.

In 2014 kreeg Leiden 20 prunussen voor het Singelpark aangeboden door het gemeentebestuur van Nagasaki.

Vijf van deze bomen werden geplant in het Rembrandtpark en de andere bomen werden voorlopig aangeplant in de kweektuin om wat steviger te worden. Begin december konden twee prunussen op de Historische begraafplaats Groenesteeg geplant worden. Ze zijn een bijzondere toevoeging op de begraafplaats.

Hoogleraar Japans en Chinees Johannes Josephus Hoffmann (1805-1878), hoogleraar Japans en auteur van het Japans woordenboek en Japanse grammatica, ligt hier begraven. In 1855 werd hij benoemd als eerste hoogleraar Japans en Chinees aan de Universiteit Leiden. Zijn salaris werd door koning Willem III zelf betaald en daarmee was de studie Japans in Leiden een feit. Jaarlijks komen eerstejaars Japans naar zijn graf op de Historische begraafplaats Groenesteeg. Een prachtige plek dus om te vereren met deze bomen.

Onderzoek

De onderzoeksgroep heeft in 2016 weer van een aantal personen, die op Groenesteeg begraven zijn, hun leven verder uitgezocht. Het resultaat is te vinden op www.begraafplaatsgroenesteeg.nl in de rubriek 'Nader belichte personen'. Het betreft de volgende negentien bijdragen:

- De aula en haar bewoners;
- Johanna Jacobina van Blommestein (1848-1881): begraven in het graf van haar verloskundige;
- Reinhart, Pieter Anne Dozy (1820-1883): Arabist en hoogleraar middeleeuwse en nieuwe geschiedenis;
- Eduard Cornelis Groeneveld (1808-1878): De stotterende predikant;
- Hermanus Gerardus Hagen (1831-1901): Predikant;
- Doeke Hendrik Hellema (1828-1907): Officier van gezondheid in het Marine Hospitaal Willemsoord;
- Jan van Heukelom (1813-1886): Textielfabrikant en bestuurder; wilde geen burgemeester worden;
- Cornelis Johannes Leembruggen (1838-1905): Textielbaron met vele maatschappelijke functies;
- Diederik van Leyden Gael (1775-1846): De redder van Leiden;
- Albert Otto Ernst, graaf van Limburg Stirum (1803-1858): Advocaat, wethouder en burgemeester;
- Salomon van der Paauw (1794-1869): Stadarchitect en ontwerper van begraafplaats Groenesteeg;
- Caspar Jacob Christiaan Reuvers (1793-1835): Eerste archeoloog en stichter Museum van Oudheden;
- Abraham Rutgers van der Loeff (1808-1885): Theoloog en hervormd predikant;
- Abraham Everardus Simon Thomas (1820-1886): Gynaecoloog;
- Irawan Soejno (1920-1945): Verzetsheld van Indonesische afkomst;
- Coenraad Jacob Temminck (1778-1858); Ornitholoog en stichter Museum van natuurlijke Historie;
- Pieter van der Velden Erdbrink (1818-1888): Kapitein ter Zee;
- Floris Verster (1861-1927): Kunstschilder;
- Jonathan (1829-1909) en Jean Corneille (1857-1909) Zaalberg: Leidse dekenfabrikanten, vader en zoon.

Dozy

Graaf van Limburg Stirum

Dominee Hagen

Van Heukelom

Leembruggen

Reuvens

Temminck

P. F. van der Velden Erdbrink

Floris Verster